

Federația Europeană a Contabililor (FEE)

Document de informare – iunie 2011

Numirea auditorului

FEE consideră că auditul extern independent joacă un rol fundamental pentru eficiența economiei globale. Criza financiară a ridicat întrebări legate de profesia de audit și, în particular, unii comentatori au ridicat semne de întrebare cu privire la independența auditorului și durata numirii auditorului. FEE sprijină o dezbatere globală privind furnizarea unui audit de valoare crescută, care să răspundă nevoilor acționarilor.

Numirea auditorului înglobează aspecte care trebuie luate în considerare de companii, privind modul în care un auditor este selectat înainte de a începe efectuarea auditului, numărul auditorilor selectați de o companie și cât de des compania va numi sau re-numi un auditor. Aceste aspecte sunt abordate în prezentul document.

Independența unui auditor este o condiție fundamentală pentru eficiența auditului, dar independența singură nu poate oferi un audit de calitate. Este deci important să se obțină asigurarea privind calitatea auditului, calitate care reprezintă elementul primordial în orice decizie de modificare a regulilor de numire a auditorului.

Procesul de selecție pentru numirea auditorului

Auditorul este numit formal de către acționarii unei companii, la recomandarea consiliului sau a comitetului de audit. În timp ce multe firme de audit continuă să fie numite pe termen lung, deoarece au fost reconfirmate de mai multe ori, numirea auditorului este supusă aprobării la fiecare reconfirmare, care în anumite țări se realizează anual, iar în altele mai puțin frecvent. Activitatea auditorului depinde de standardele etice care guvernează independența și cu toate că firma de audit poate rămâne numită mai mult timp, partenerilor cheie ai auditurilor pentru entitățile de interes public, le este solicitat, la nivel European, să se rotească, după o perioadă de maxim 7 ani și nu pot fi re-numiți din nou pentru o perioadă de încă 2 ani.

Ar putea fi necesare măsuri diferite pentru companiile de natură și dimensiune diferită. În general, procesul de selecție și numire al auditorului ar trebui să fie independent de managementul companiilor și decizia de alegere ar trebui să aparțină organismelor care gestionează entitatea.

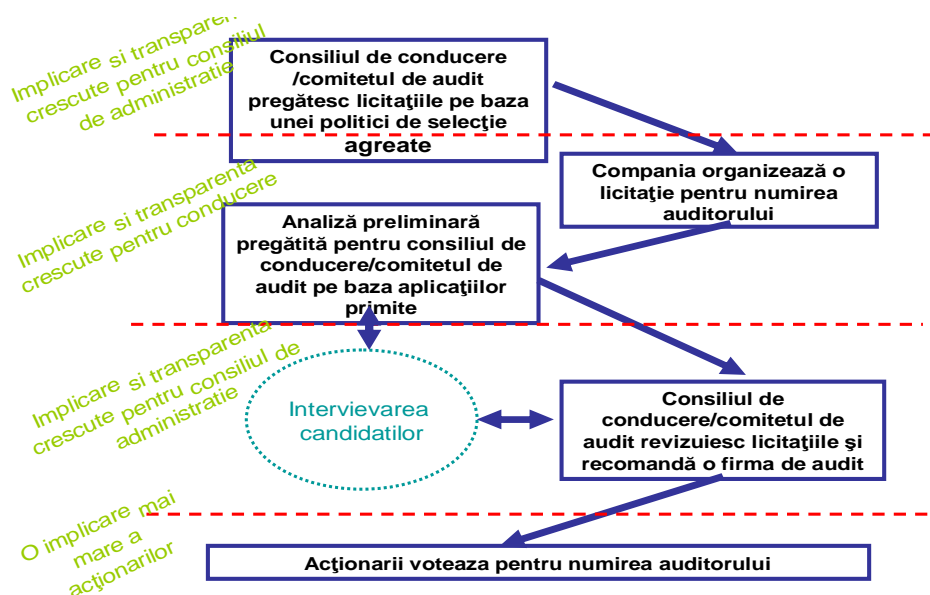
În cazul companiilor care nu sunt de interes public, principalele părți implicate în numirea auditorului sunt consiliul și acționarii. Dar aceste companii nu sunt un grup omogen. O implicare mai activă a membrilor independenți ai consiliului sau comitetului de audit, dacă așa prevăd cerințele naționale ar putea fi relevantă în cazul companiilor unde independența

față de management ar fi deosebit de importantă. Cu toate acestea, în ceea ce privește companiile mai mici, necotate și IMM-urile sau cele conduse de proprietar, practica curentă continuă să fie considerată adecvată.

Pentru a lua act cu privire la o serie de îngrijorări generate de numirea auditorilor în cazul companiilor de interes public și pentru o armonizare mai bună la nivel European, FEE recomandă următoarele:

- **Consilii de conducere:** cum este cazul în unele state UE, membrii independenți ai Consiliului, comitetul de supraveghere sau de audit, ar trebui să se implice mai mult în recomandarea alegerii firmelor de audit. Aceasta ar asigura ca numirea auditorilor să fie independentă de conducerea companiei, atât în aparență cat și în esență.
- **Transparența:** Întregul proces privind numirea auditorului, ar trebui să fie mai transparent. Raportul comitetului de conducere sau de audit privind situațiile financiare, dar și raportul anual ar trebui să prezinte, în mod deosebit raționamentul aplicat pentru selectarea unei noi firme de audit sau reconfirmarea celei vechi.
- **Acționarii:** Consiliul sau comitetul de audit ar trebui să încerce să se implice în selectarea auditorilor împreună cu acționarii, de exemplu sub forma unui comitet de nominalizare al acționarilor.

Procesul de selecție și modificările propuse pot fi explicate, după cum urmează:

Ca urmare a numirii, auditorii lucrează alături de consiliul de conducere/ comitetul de audit, pe parcursul procesului de audit anual. Mai mult, consiliul de conducere și comitetul de audit pot revizui și monitoriza eficiența auditului, dar și independența auditorului.

Numirea auditorului și auditul mixt sau consorțiile de audit

Posibilitatea de a avea mai mult de un auditor statutar este deja o opțiune pe care statele UE și companiile o pot adopta. Deși această situație nu este foarte răspândită, în practică este recunoscut faptul că anumite jurisdicții văd avantaje certe în această variantă, ca o posibilă soluție în tendința de concentrare din piața de audit. Trebuie analizat modul în care funcționează acest concept în practică, atunci când două firme de audit efectuează un audit la nivel național și internațional.

Un număr redus de țări au experiență în domeniul auditului mixt și un exemplu în acest sens este Franța, unde acest tip de audit este obligatoriu pentru toate companiile. Nu există restricții de mărime pentru firmele implicate. Auditorii trebuie să aibă o abordare echilibrată utilizând criteriile cantitative dar și calitative, să aibă o repartizare atentă a orelor de lucru, să facă dovada experienței și calificării membrilor echipelor de audit. Chiar și ținând cont de aceste principii, concentrarea pieței de audit pentru companiile mari cotate este relativ ridicată. Pentru companiile mai mici, din ce în ce mai multe audituri sunt efectuate prin colaborarea între firme mari și firme mici.

Un alt exemplu de menționat ar fi situația Danemarcei. În Danemarca, cerința privind auditul mixt a fost introdusă în momentul în care firmele de audit nu puteau să efectueze singure auditul companiilor foarte mari, globale. Acest concept a fost abandonat în 2005, pentru că s-a considerat că nu generează avantaje tangibile pentru calitatea auditului. Îngrijorările inițiale privind auditul companiilor mari multinaționale sunt privite în prezent din perspectiva cerințelor de independență, de revizuire a partenerilor, de rotație a partenerilor cheie de audit, și de eficacitate a sistemelor de control intern și extern al calității.

Obiectivul principal privind utilizarea auditului mixt sau a consorțiilor de audit constă în scăderea concentrării din piața de audit, prin crearea de capacități pentru firmele mici. Astfel s-ar putea schimba dinamica pieței de audit. Funcționalitatea acestui sistem în practică necesită luarea în considerare a unui număr de aspecte precum măsurile transnaționale inițiale, modalitatea de cooperare cu două în loc de o singură firmă de audit, modul în care poate fi divizată, efectuată și revizuită activitatea de audit, care sunt costurile pentru firmele de audit și pentru companii, etc. De asemenea, trebuie luat în considerare și modul în care se vor trata diferențele de opinii între auditori și modul în care fiecare auditor care semnează raportul de audit își va asuma responsabilitatea pentru munca depusă.

FEE notează că aceste consorții de audit ar putea avea un impact asupra concentrației din piață, deși impactul asupra calității este neclar. Consorțiile de audit vor presupune anumite dificultăți practice în comparație cu un audit efectuat de un singur auditor.

Numirea auditorului și rotația firmelor de audit

Rotația obligatorie sau de durată fixă a firmei de audit a fost experimentată în anumite state membre și în prezent doar Italia continuă să aplice rotația obligatorie a firmelor de audit pentru companiile cotate.

Timp de câțiva ani, argumentele pro și contra rotației obligatorii au fost dezbătute de către organismele de reglementare și părțile interesate, dar nu s-a schimbat nimic în acest timp.

Cei care sprijină rotația obligatorie susțin că o relație pe termen lung dintre un client și un auditor creează un risc de familiaritate excesivă care ar putea dăuna independenței și obiectivității auditorului.

Împotriva acestei măsuri, unii afirmă că această obligativitate creează probleme referitoare la calitatea auditului, generează costuri suplimentare pentru ca noul auditor să cunoască bine firma și a creat în trecut o concentrare mai mare pentru companiile mari de audit.

Există îngrijorări justificate, privind independența și familiaritatea excesivă cărora rotația obligatorie încearcă să le găsească o rezolvare. Cu toate acestea, se poate genera un efect negativ precum concentrarea crescută în piața de audit.

Numirea auditorului și re-licitarea

Rotația firmelor de audit trebuie să fie echilibrată în funcție de tendința în creștere din cadrul Uniunii Europene a comitetelor de audit de a opta pentru re-licitarea auditului.

Comitetele de audit par a fi bine plasate pentru a prelua sarcina de evaluare a impactului calității auditului în cazul schimbării auditorului. Un proces obligatoriu de licitare, care ar defini un termen fix de numire a auditorului, ar reduce abilitatea comitetului de audit de a lua în considerare orice circumstanțe specifice și de a-și exercita raționamentul asupra măsurii în care o astfel de numire este oportună.

Prin optarea pentru un sistem de re-licitare voluntară, procesul de re-numire ar putea fi derulat în mod eficient și eficace, prin furnizarea de explicații privind raționamentul care a fundamentat deciziile, ceea ce ar genera costuri scăzute și mai puține întreruperi ale activității, și s-a dovedit a fi mai potrivit în cazul schimbărilor graduale din dinamica pieței. În acest context, legile, reglementările sau practicile generale nu ar trebui să restricționeze alegerea unei firme de audit la o selecție mai mică a pieței și clauzele restrictive pentru Big 4 ar trebui astfel eliminate.

FEE consideră că licitațiile obligatorii pentru firmele de audit nu vor îndeplini așteptările de a reduce concentrarea în piața de audit și că o mișcare către un sistem de licitații voluntare cu oferirea de informații suplimentare asupra aspectelor calitative ale re-numirii ar lăsa decizia la latitudinea comitetului de audit care este cel mai în măsură să ia o astfel de decizie.

Tendențe viitoare

FEE admite îngrijorările privind nivelul de concentrare și independență în raport cu numirea auditorilor celor mai mari companii. FEE încurajează Comisia Europeană în deliberările sale ca urmare a Cărții Verzi privind Politica de Audit, să asigure că orice eventuale soluții nu pun în pericol calitatea auditului și își exprimă dorința de a sprijini Comisia în procesul de evaluare a propunerilor formulate. FEE încurajează, de asemenea, factorii decizionali să se asigure de luarea în considerare a tuturor părților interesate în acest proces și să realizeze o evaluare robustă și transparentă a impactului, fiind conștientă de implicațiile pe care orice propuneri le vor avea în practică, pentru toate companiile europene, de orice dimensiune.